

TRGOVSKI

Licejska knjižnica

ST

Časopis za trgovino, industrijo in

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Pr.

Ljubljana

četrta leta v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 9. februarja 1924.

Telefon štev. 552

STEV. 18.

Tarifna skupnost državne in bivše južne železnice.

Kljub podržavljenju južne železnice se ni v tarifnem oziru ničesar spremenilo in se ni uresničila želja in pričakovanje gospodarskih krogov, da se omrežje južne železnice z omrežjem državne železnice spoji v tarifno enoto.

Omrežje bivše južne železnice je imelo šest prehodov in sicer Ljubljana, Celje, Čakovec, Sp. Dravograd-Meža, Sisek in Zagreb, v katerih so prehajali transporti z omrežja državnih železnic na omrežje južne, odnosno obratno. Preko vseh teh prehodov se je, kakor pred podržavljenjem, tako tudi sedaj, računalo ločeno kilometersko razdaljo in tudi ločene vozarinske stavke. To dejstvo ima na naše gospodarstvo, trgovino in industrijo zelo kvari vpliv, ker se s tem prevoznine v prometu preko vseh teh prehodov postajajo, vsled ločenega računanja znatno podražijo in je konkurenčnost industrije, ki leži ob omrežju južne železnice, napram industriji, ki se nahaja ob progah enotne drž. železnice, znatno oslabiljena.

Po podržavljenju južne železnice odpadejo vsi razlogi za nadaljno ločeno računanje voznine tem bolj, ker se po rimskem sporazumu ne more sestavljati in predlagati za posamezna omrežja posebnih bilanc in ker se je na podlagi odredbe generalne direktije državnih železnic že itak ukinilo preodkazovanje tarifnih deležev ostalim program državnih železnic.

Poslovni položaj naše trgovine in industrije se v zadnjem času zelo slabša. Število odjav tovarniških obratov v Sloveniji raste, pa tudi ustavitve obratov trgovin se vedno bolj množijo. Vsa obstoječa industrija se mora boriti z občutno inozemsko konkurenco, ki na eni strani dovaja svoje blago preko Madžarske po železnici in po Donavi pod zelo ugodnimi pogoji v našo državo ter v Vojvodini in Srbiji z lahkoto konkurira slovenski industriji, ki mora plačevati tovarnino v dveh stavih in sicer v enem do, v drugem pa od prehodne postaje bivše južne železnice.

Na drugi strani pa zopet konkurira avstrijska in češka industrija s pomočjo cenih zveznih jadranskih tarif našim izdelkom v Trstu, medtem ko mi še nimamo z Italijo direktnega železniškega prometa in ne uživamo v jadranskem prometu nikakih olajšav.

Poleg državnih železnic in podržavljene južne imamo v Sloveniji še osem lokalnih, kjer se tudi računajo tarife ločeno, tako da se v mnogih rešitvah lomijo tarife po dva- do trikrat in se mora vsled tega plačati do stokrat za sto in še več odstotkov višja vozarina, kakor pa bi znašala pri enotni državni prog. S tem se podražuje ves premog, ki se odpremlja iz glavnih revirjev naših premogovnikov v Trbovljah in Hrastniku, Rajhenburgu in Laškem; podražuje se prevoz piva, kemičnih produktov, mlinarskih proizvodov, železarske in kovinske industrije itd., ki so zastopane z mnogobrojnimi podjetji ob progah južne železnice in ki dobijo surovine za svoje obrate iz območja državnih železnic, kakor tudi preko posameznih lokalnih železnic.

Nepravilno in neutemeljeno bi bilo, da se sedaj po podržavljenju južne železnice še delajo razlike med posameznimi omrežji državnih železnic in da se vodijo ločeni računi, ki služijo le v statistične svrhe in samo otežujejo administracijo železnice, in da se ne likvidira stanje, ki je bilo

Socialno zavarovanje in zdravniki.

Pod tem naslovom je bil v dnevnem časopisu objavljen referat, katerega je imel dr. Zajec na občnem zboru Zveze bolniško-blagajniških zdravnikov.

V tem referatu se je gospod doktor dotaknil tudi resolucij, katere so razne gospodarske korporacije sklenile na svojih stanovskih zborovanjih. Referat izreka sodbo o teh resolucijah in jih v glavnih točkah brezpogojno odobrava; to je za nas novi dokaz, da smo v svojih zahtevah stvarni in trezni. Zdravniki imajo brezdvomno velik interes na dobri meritorni in organizatorični ureditvi socialnega zavarovanja. — Zdravniki morajo biti in so najvažnejši faktor v socialnem zavarovanju in le pozdraviti je aktivno udejstvovanje zdravniških stanovskih organizacij v smeri dobre ureditve našega socialnega zavarovanja.

Vendar pa smo prisiljeni v eni točki predmetnega referata zavzeti svoje odklonilno stališče. Ena najvažnejših zahtev gospodarskih korporacij je, da je socialno zavarovanje v pogledu obremenitve našega celotnega gospodarstva ceno in znosno. Socialno zavarovanje ki prekomerno obremeni interese, ni socialno in ima v svojih posledicah prav antisocialne pojave, od katerih je s stališča zavarovancev najpogubnejši: brezposelnost. Da molčimo o drugih krizah, ki izvirajo iz težkih finančnih tritev, katere prenaša celotno naše gospodarsko udejstvovanje! Matematični ali finančni del socialno-zavarovalnih zakonov nosi v sebi blagor ali — pogubo, ki more biti tako akutna, da more ogroziti celotno stavbo socialnega zavarovanja. — Pomisliti je, da so javno-pravne dajatve, ki izvirajo iz naslova socialnega zavarovanja, najobčutnejši naš davek, ki v zvezi z najrazličnejšimi drugimi davki in dajatvami pomeni resnično nevarnost za naš gospodarski obstoj. Naša javnost brez izjeme se mora boriti za čim hitrejšo likvidacijo povojnih kriz in težiti za skorajšnjo povrnitvijo normalnih prilik, v katerih bodo momenti, ki ovirajo celo naše produktivno ustvarjanje, padli na minimum in da zavlada vsesplošno pospeševanje razmaha naših latentnih sil.

Iz teh vidikov so naši pridobitni krogi postavili v panogi socialnega zavarovanja zahtevo, naj se prispevki znižajo na stvarno utemeljeni, odnosno zakoniti minimum. Na to našo zahtevo gleda referent skeptično in postavi trditve, da bo ob realizaciji te naše zahteve uspeh za industrijo in obrt minimalen. — Po tej teoriji so torej tudi vse naše zahteve po znižanju ostalih davkov neupravičene in gospodarstvu škodljive. V gospodarstvu današnjega časa, ki šteje le z milijoni, par dinarjev več ali manj resnično ne igra vloge. Toda ako pomislimo, da celotna obremenitev našega

gospodarstva samo iz naslova socialnega zavarovanja znaša dnevno brezstarostnega in invalidskega zavarovanja kar 8% izplačanih mezd, pomeni to, da je celo naše življenje samo iz tega naslova za 8% podraženo. Ta procent mora ustrašiti — ker je pretežak za naše šibko gospodarstvo. V normalnih razmerah bi morda ne bil tako občutljiv. V časih pa, ko naše življenje ustaja iz težke omotice, je taka nerazmerno visoka obremenitev gospodarstvo škodljiva. Še celo gospodarsko konsolidirane države so v pogledu socialnega zavarovanja previdnejše in ravnaajo postopoma. — Na Češkem je procent znatno nižji absolutno in relativno. Francija je iz razlogov celokupnega finančnega položaja odgodila zakon o socialnem zavarovanju. Ustvariti moderno in koristno socialno zavarovanje samo z eno medicino: z visokimi prispevki, je precej dilematsko ravnanje, ki se prej ali slej maščuje in ki ima karne posledice za delojemalca in za delodajalca. — V Rim vodi več cest in tudi moderno socialno zavarovanje ne sme sloneti edino na primitivnem stebru visokih prispevkov. To ni državniško-upravna modrost. Visoki prispevki zavajajo k nedisciplini in k davčnemu tihotapstvu. Vse breme se prevljuje na vesnejše in poštenjše, riziko prehaja iz vzajemnosti na vedno ožji krog.

Ne moremo h koncu zamolčati utisa, da je predmetni pasus referata le odsev nekaterih osebnih vplivov, ne pa celotno mišljenje večine blagajniških zdravnikov. Stvar je prevažna, da bi jo smeli premetirati samo iz »domaćih linij«. Naša zahteva ostane: brezpogojno znižanje prispevkov za bolniško in nezgodno zavarovanje. Prepričani smo, da se ta zahteva pri malo dobri volji da uresničiti.

Dr. M. Dobrila:

Ljubljanska borza in njen gospodarski pomen.

I.

V kolikor sem mogel zasledovati obsežnejše gospodarske preglede preteklega leta v različnih časopisih in strokovnih revijah, se je zaključilo za Jugoslavijo minulo gospodarsko leto v znamenju povsem občutne stagnacije. Katere gospodarske panoge so bile pri tem bolj ali manj prizadete, to nam bodo pokazale bližnje bilance posameznih podjetij in drugih gospodarskih edinic.

Raziskovanje razlogov te stagnacije v njih različnih oblikah bilo bi predaledkosežno in nam že sam površen pregled naših običajnih prilik da precej dovršeno sliko dejanskega stanja. Obstoječi razlogi so različne narave, toliko zunanje — kot notranje — politični in mnenja sem, da so ravno prvi v marsikaterem oziru le naravna po-

sledica drugih. Gotovo utegne kdo ngovarjati temu naziranju, češ, saj moramo v primeri z marsikatero drugo državo biti z našo splošno gospodarsko bilanco povsem zadovoljni. Priznavam ta ugovor, toda nikakor ga ne morem odobravati in sicer iz edinega razloga, da je naše naravno bogastvo tako ogromno, da bi lahko z doslednim, vestnim in strokovnim urejevanjem naših gospodarskih razmer lahko dosegli vse drugačne uspehe kot jih v resnici izkazujejo. Tu mi sili vedno v spomin izrek znanstvenika, čegar imena se ne spominjam in ki se glasi: »Wenn's Thaler regnet, laufen wir herum nur mit zerschlagenen Köpfen.«

Kaj pa je temu stanju pravi vzrok? Odgovor ni težak: Politična vprašanja. Ta vprašanja pa absorbirajo napram velikopoteznim in občeokoristnim gospodarskim vprašanjem žaličnog ogromne duševne sile. V metežu vedno novo pojavljajočih se političnih vprašanj se gospodarskim vprašanjem čestokrat ne posveča one pažnje, katere bi se moralo takim vprašanjem posvečati. V kolikor se pa v posameznih slučajih posamezne sile posvečajo velikemu vprašanju gospodarske narave, se isto od strani mero-dajnih faktorjev navadno ne obravnava z edino pravilnega vidika gospodarske objektivnosti, temveč nešteto-krat v prvi vrsti z vidika politične konstelacije.

Da razmotrivanje gospodarskih vprašanj iz drugih vidikov kot so naravni in logični, ne more koristiti pravemu gospodarskemu stremljenju leži na dlani. Gospodarske ustanove v katerisbodi obliki, iznikle edino iz političnih vidikov, zamorejo biti dobre in uspešne, toda kar je glavno, so v večini slučajev le prehodnega pomena medtem ko so ustanove, narekovane od naravnih in gospodarskih potreb, trajne vrednosti. Taka naravna in povsem nujna gospodarska potreba je pa ob današnjah prilikah ravno popolna borza v središču Slovenije, v Ljubljani.

Vprašanje lastne borze in neobhodna potreba te ustanove se je dosedaj v našem časopisu, na različnih anketah in zborih raznih gospodarskih krogov že številnokrat tretiralo in namen tega članka je povdarjati v glavnem pomen borze za povzdigo narodnega gospodarstva v splošnem, s katerim je naravno spojen ekonomski razvoj dežele, od obeh pa odvisna finančna okrepitev in osamosvojitve države.

Da zamoremo v kratkem očitati stopnjevanje velikega, vendar prečesto prezrtega in ravno med nami Slovenci še vse premalo poznane pomena borzne institucije, moram poseči nekoliko v zgodovino te ustanove, da si čitatelji vsaj malo enotno sliko.

Kakor je vsak človeški izum nastal iz različnih človeških potreb, tako je tudi trgovanje našlo prvo pobudo v človeških potrebščinah. Naravno, da je bila prvotna oblika povsem primitivna ter se je šele z stopnjevanjem civiliziranja in kulture polagoma izpopolnjevala.

Prva pomembnejša oblika trgovanja je bila t. zv. trg, na katerem so se v daljših presledkih zbirali kupci in prodajalci blaga in sicer na točno določenih krajih. To so bili navadni letni trgi. Za tem so se v srednjem veku razvili v različnih mestih takozvani sejmi. Ti sejmi so tvorili tedaj središča že večjega blagovnega prometa, na katerih se je že pričelo tudi prvo trgovanje z denarjem in celo kreditno poslovanje. (Dalej sledi.)

pač mogoče in razumljivo poprej, dokler je bila južna železnica privatno podjetje, ki pa danes predstavlja, samo za promet v Sloveniji, efektivno višji tarifni režim, kakor vlada na primer v Srbiji, Bosni in drugih pokrajinah, kjer so vse glavne proge last državnih železnic in predstavljajo v tarifnem oziru enotno omrežje.

Trgovska in obrtniška zbornica je zato z ozirom na vedno težji položaj naše trgovine in industrije zbog zadnje podražitve tarif pokrenila akcijo pri Generalni direktaciji državnih železnic v Beogradu, Ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani in komi-

tetu za preuzimanje južne železnice kod ministrstva saobraćaja v Beogradu, da blagovolijo v interesu železniških financ, kakor tudi v interesu obrata in konkurenčnosti celokupne industrije in trgovine v območju omrežja bivše juž. železnice, odrediti enotno računanje kilometrov in voznine za prevoz blaga med omrežjem državnih železnic in omrežjem podržavljene bivše južne železnice.

Zbornica je za to zainteresirala tudi Zvezo industrijcev, Zvezo gremijev, Zvezo obrtnih zadrug in Kmetijsko družbo, ki so se zborničnim predlogom priključile.

Zunanja trgovina Zedinjenih držav.

V začetku leta 1923. je bila trgovska bilanca Unije pasivna, kar je bil prvi slučaj že več desetletij sem. Vzrok je ta, ker Unija ne izvažata več toliko surovin, kakor jih je prej, in pa, ker je Unija v zadnjem času celo izredno veliko surovin importirala. Šele od junija naprej je bil eksport zopet večji, kakor import, ker uvoz surovin ni bil več tako ogrožen, kakor v prvi polovici 1923. Izredno razvita ameriška industrija dela v prvi vrsti za domači trg in se pozna sprememba gospodarskega položaja torej predvsem v uvozu. Eksport Unije znaša samo 10 do 15% celotne produkcije; seveda je pa intenziteta eksporta po posameznih surovinah in industrijskih izdelkih zelo različna. Po računih Harvardovega urada eksportira Unija v odstotkih:

Surovega tobaka	45-6%
Bakra	39-3%
Surovega bombaža	32 %
Pšenice	24-1%
Svinjskega mesa	17-5%
Jekla v kosih	10-6%
Drugih surovin	7-6%

Marsikoga bo zlasti zanimal v primeri s prejšnjimi leti majhni izvoz bombaža. Industrija bombaževе industrije v Uniji je postala tako velika, da porabi dve tretjini bombaža doma in ostane za eksport samo slaba tretjina. To znižanje eksporta bombaževih izdelkov je povzročilo že med letom 1923 trajno dviganje v tej pa-

nogi in bo pomenilo resno krizo za evropsko bombaževu industrijo, če le-ta ne bo mogla dobiti primerne nadomestila drugod. To poročilo Harvardovega urada se popolnoma krije z našim tozadevnim informativnim člankom v številki 153 leta 1923. Trgovskega lista: Revolucija v industriji bombaža.

Zanimivo je, da je med surovinami, ki jih eksportira Unija 7,6%, tudi petrolej. Kakor v pridelovanju bombaža, tako je tudi v pridobivanju petroleja Unija daleko prva na svetu — ca 7/8 —, a porabi in predela skoraj vso produkcijo sama. Ker je trenutno gospodarska konjunktura v Uniji slaba, bo prišla Evropa spet bolj na vrsto; pa najbrž ne bo dosti denarja, da bi mogla kupovati drage ameriške produkte.

Skupni eksport Unije v prvih devetih mesecih leta 1923. je znašal 2930 milijonov dolarjev, leta 1922. za 2737 milijonov. V Evropo je šlo leta 1923. za 1415 milijonov blaga, leta 1922. pa za 1475 milijonov. Skupni import v prvih devetih mesecih leta 1923. je znašal 2904 milijone, leta 1922. 2181 milijonov; na Evropo je prišlo l. 1923. za 869 milijonov dolarjev blaga, leta 1922. pa za 683 milijonov.

Prva dobaviteljica ameriškega eksporta je Anglija, leta 1923. 19% skupnega ameriškega eksporta; na drugem mestu je Nemčija l. 1922. 9%, l. 1923. 8%, kljub izredno slabi konjunkturi.

Stranka sokriva ob napačnem ocarinjenju po carinskem posredniku.

(Konec.)

Toženka se upira tožbenemu zahtevku, ugovarja, da ocarinjenje po pripombi ni bilo mogoče. Dolžnost tožnice je bila, da ji dopošte tudi potrdilo finančnega ministrstva v Beogradu o uporabi kemikalij pod kontrolo. Da si preskrbi to potrdilo, je tožnica tudi imela dovolj časa, ker so fakture že iz novembra prejšnjega leta. Brez tega potrdila pa toženka po predpisih niti ni smela poskusiti, da doseže nižje zacarinjenje. Kako pa tožnica surovine uporablja, ni vedela in ni imela povoda misliti, da namerava to blago uporabiti pod kontrolo. Tožnica je zahtevala zgolj carine prosto uvoz; to je pa toženka tudi dosegla, in je tožnica plačala samo davek na poslovni promet. Ni se pa tožnica kar nič pobrigala, da bi dobila v smislu čl. 25. pozv. pravilnika povrnjen ves, na ta način potem carinarice vplačani davek na poslovni promet. Za to njeno nemarnost pa tožnici ni ona odgovorna.

Tožnica temu nasproti pripominja, da je že prej večkrat bila prejela enako blago carine prosto na podlagi enakih listin, kakor jih je bila tudi v tem primeru predložila. Toženkin dolžnost je bila, da zacarini blago po najugodnejši postavki, in da zahteva od nje vse listine, ki so potrebne za to, torej tudi potrdilo o kontroli uporabe. Potrudila se je, da doseže kako nižje zacarinjenje, toda zaman: po predpisih pozvane »odločbe« se nikoli in od nobenega uvoznika ne jemljejo v postopanje potrdila, ki se predložijo po izvršeni carinski odpravi zato, da bi se doseglo povračilo plačane carine.

Krivdo toženke so potrdile vse tri sodne stopnje. S tem, da toženka ni drugega storila, kakor da je na podlagi doposlanih listin sestavila carinsko deklaracijo, je zanemarila dolžnosti, katere je bila prevzela s tem, da je prevzela ocarinjenje. Z ozirom na to, da ji je bila po tožnici naročena carine prosta odprava blaga, da je bila po tožnici še izrecno opozorjena, da jo je tožnica doslej dosegla že večkrat na podlagi enakovrstnih listin in da je toženka v odgovoru na tožbo sama priznala tožnično navedbo, da je bilo blago namenjeno za uporabo v njeni tovarni, je bila toženkin dolžnost, da opozori tožnico, da ji je za ocarinjenje po pripombi potreba še potrdilo finančnega ministrstva, in da to potrdilo še pred ocarinjenjem zahteva od tožnice. Nadalje sicer ni bila niena dolžnost, da doseže povračilo vplača-

nega zneska, ker je to bila stvar tožnice same; toda njena dolžnost je pa pač bila, da tožnico opozori in poduči, da naloženo ji plačilo ni carina, temveč davek na poslovni promet, ki se ji mora na pravočasno zahtevo vrniti. V obeh teh smereh je torej zanemarila svojo dolžnost in je odgovorna za vso škodo, katere je tožnici vsled tega nastala, da ji ni bil vrnjen plačani davek. Škoda iznaša 72.948 K, od katere pa zahteva tožnica le 70.428 K.

V plačilo te vsote sta pravdo in prizivno sodišče toženko tudi obsodili, izhajajoč s stališča, da krivda zadeva edino le toženko. Kajti ni bila tožnična dolžnost, da pozna carinske predpise, ki so precej zamotani in se večkrat menjavajo. Toženkin nazor, da je bila stvar tožnice, da se pravočasno poduči o raznih možnostih ocarinjenja in si preskrbi brez opozoritve, sama potrdilo o kontroli uporabe, zagovarja sicer stališče, ki je za toženko sicer precej prikladno. Toda po tem bi se smelo pa po pravici reči, da bi bili carinski posredniki malone nepotrebni. Tudi ta nazor kaj malo ustreza zakoniti odgovornosti posrednikov kot pooblaščenecv in strokovnjakov.

Revizijsko sodišče pa ni tega mnenja ter je obsodilo toženko samo na polovico vloževane vsote, češ, da je svoje škode sokriva tudi tožnica. Kajti ne sme se pustiti v nemar njenega postopanja tekom razvoja predmetnega opravila. Morala je namreč postati pozorna, ko jo je toženka obvestila, da je poverjeno ocarinjenje njej, in je ona sama zahtevala, da toženka temeljem vpslanih ji listin doseže oprostitve carine, kakoršne je bila deležna pri prejšnjih dobavah enakega blaga, a je tedaj morala plačati tako visoko vsoto. Morala je torej tudi sama skušati dognati, kako je moglo priti do tega. Ako bi bila to naredila in bi bila postopala pravilno, je izključeno, da ne bi bila prišla na to, da se ni plačala carina, nego le davek na poslovni promet, katerega vrnitev je moči zahtevati, za kar je imela tri mesece časa od dneva plačila na carinarici. Sicer je poizvedovala, toda se je zadovoljila z odgovorom, da se plačana carina ne vrne; toda storila ni nobenega koraka, da bi ji bil vrnjen plačani davek. Tudi ona je dolžna, da pozna predpise, tembolj, ker se bavi z obrtjo, za katero potrebuje blago iz inozemstva, vsled česar ima opraviti s carinjenjem in

vprašanji, ki se tičejo carinjenja, kakor tudi s plačevanjem davkov. Pasivnega njenega zadržanja ni moči opravičiti s tem, da je bila toženka vsled naročila dolžna, da ji vse preskrbi; tudi njena dolžnost je bila, da po svoji moči nadzoruje toženkinu poslovanje in odvrne, ako mogoče, škodo od sebe. Ni bilo prav, da se je mirno zanašala na to, da ji je toženka odgovorna za škodo. Pripisati je torej tudi njej krivdo, da ji je nastala škoda, in sicer po enakem delu s toženko, tako da ji po § 1304. o. d. z. gre le povračilo polovice škode.

Pripomba poročevalca. — Revizijska sodba vzbuja pomisleke v prav-

nem ozirom z več nego enega samega stališča. Vsekakor se je seznaniti s to sodbo, da ne preseneti škoda naročnika od koder se je je najmanj nadejal. Morda bi bil izhod iz nevzdržnega položaja ta, da se naročnik zavaruje pred posledicami v sodbi izrečene pravne nazora potom izrecnega dogovora s carinskim posrednikom, da odklanja vsako svojo odgovornost glede pravilnosti in popolnosti zacarinjenja in da prevzame izrecno carinski posrednik tudi njegov del odgovornosti, oziroma se odpove, za vsak primer posebej, v naprej takemu prigovoru.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Po odstranjenju pene se pozajema krop z bakreno zajemalko do pepela v lonec in se nato nagne kotel, da vsa voda odteče. Nato se da v kotel 4 do 5 zajemalk čiste vode po 5 kg in odstrani korenje od kiseljice ter se ga nad kotlom izpere in ga položi na vrh lonca. Voda, ki se sedaj razčisti v kotlu, se pretoči v rezervni lonec in služi kot rezervna voda za dolivanje loncev in za izpiranje v loncih barvane preje. Ravnotako se postopa z drugim loncem. Kadar se barva, izlije se kiselica iz lonca v prsteno sklado in se nato prilije korec vode 7 do 8 kilogramov ter se v rokah stre in polagoma spušča v lonec. Plavila se da poldrug kilogram s poldrugim kilogramom rezervne vode, in to stoji 1/4 ure, da se plavilo razkisa, nato se voda zopet vlije v lonec, da ostane plavilo samo v skledi. Ako se tre plavilo s kamnom in polagoma pridaja voda, da postane plavilo razstopljeno kot maslo, tedaj se začne pridavati vodo dokler ni pol skleda ž njo napolnjene. Nato se umije kamen v skledi. Potem se napolni skleda z vodo in jo pusti pol ure stati, da pade plavilo na dno, nato se čisti del polagoma prelije v lonec. To se dela in ponavlja štirikrat in je namen ta, da pride plavilo najfinije zdrobljeno v lonec, ker bi se drugače ne raztopilo, kar bi bila škoda.

Ko se je napolnilo plavilo v lonec, se vzame mešaljško in se premeša plavilo in koreninice od kiselice izloči. Ko se premeša in se prične delati bela pena, je to znak, da je stvar v redu, ako pa nastane zelena pena, pomeni to, da ni prav. Ako ni 40 oka preje, potem plavilo propade, ako pa se ima večjo množino preje, potem se še prida plavila, kolikor ga je potreba za barvanje. Ako zmes v loncih ni vroča, potem se napravi ogenj in se zagreje raztoplino preko noči toliko, da se komaj še vzdrži roko v loncu. Drugi dan, ako je bil lonec dober, je voda rdeča in se dela smetana na njej in če se vtlakne v zmes roko in se jo takoj iz nje potegne, postane modra. Najprej se v lonec vložijo tri do štirikrat v lonec preja in ako preja ni še izčrpala plavila, se ga zameša in ako se plavilo počkaže, potem se z novo prejo izvadi tudi plavilo. Nato se preja izpeče, to je vsa preja in kožuovina se zmeče v lonce in kuha štiri do pet ur, nakar se vzame iz lonca. Ako je postala voda rdeča, se je proces posrečil, ako pa postane voda zelena, se proces ni posrečil. V tem primeru se še enkrat zmeče v lonce in znova kuha štiri do pet ur. Nato se preja izpere in posuši.

Na ta način se dela modra barva. Za sinje višnjevo barvo se dobra preja namoči v posebnem loncu, pa takoj vzame iz lonca in ovije z rokami in posuši. Črnozeleno preja se barva rmenno s tem, da se razvije, dene v lonce in pusti tam 10 minut, nakar se vzame iz lonca in počaka en četrt ure, da se odcodi.

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Trgovina.

Novi kramarski sejmi. Občini Zabukovje pri Brežicah so dovoljeni 4 kramarski sejmi in sicer dne 3. aprila, 18. julija, 20. septembra in 6. novembra. Če je ta dan praznik ali nedelja, se vrši sejem prihodnji delavnik.

Za Trgovsko zbornico na Sušaku. V gospodarskih krogih na Sušaku se v zadnjem času ponovno ponavlja zahteva po osnovanju trgovske zbornice na Sušaku. Za to idejo se zavzema tudi »Primorski List«, ki je v svoji zadnji številki v daljšem članku povdarjal trgovsko važnost Sušaka in zahteval osnovanje samostojne zbornice na Sušaku.

Živinski sejem na Reki. Trgovska zbornica na Reki je pokrenila med tamkajšnjimi gospodarskimi krogi akcijo za osnovanje mednarodnega sejma za živino, ki bi se dovažala v prvi vrsti iz Jugoslavije in Madžarske. Osnovale bi se za to posebne vlake, katerim bi se na določenih postajah priključilo vagoni z živino. Transportne cene bi bile zelo nizke. Blago, ki bi se eventuelno na sejmu ne razprodalo, kupila bi sejmiska uprava ter ga zaklala in prodala vojaštvu. Glede osnovanja tega sejma so se že podvzeli potrebni koraki v Rimu in našlo se je za to tudi že potrebni kapital.

Osnovanje jugoslovensko-italijanskih trgovskih zbornic. Kakor pišejo italijanski listi, vodi naš generalni konzul v Milano g. Bojevič v sporazumu z italijanskim ministrom trgovine g. Corneljem akcijo za osnovanje jugoslovensko-italijanskih trgovskih zbornic v vseh večjih mestih Italije in pri nas. Imenujejo se že tudi zastopniki gospodarskih krogov v naše in z italijanske strani, ki bi bili imenovani kot člani osnujočih se zbornic.

Priprave za trgovske pogodbe. Avstrija je že skoro dokončala novi carinski tarif, ki bo tvoril podlago za njene bodoče trgovske pogodbe. Razprave za trgovsko pogodbo z našo državo prične Avstrija, čim se tudi pri nas izdela nov carinski tarif.

Ruski izvoz pšenice v Avstrijo. Med dunajskimi veletržci z žitom in poslaništvom ruskih sovjetov na Dunaju se je sklenila pogodba za uvoz ogromnih množin ruskega žita v Avstrijo. Na podlagi te pogodbe je že došel, kakor smo že poročali, prvi parnik s 4500 tonami pšenice najboljšje kakovosti v Trst.

Redna trgovska pot na Daljni vzhod. Tržaški Loyd pripravlja novo redno trgovsko-pomorsko pot na Daljni vzhod. Redni parniki bodo odhajali okoli 6. vsakega meseca iz Trsta in pristajali v vseh važnejših mestih Indije na Daljnega vzhoda. Na to pot namenjene pošiljke je nasloviti na Trst, Dunjo Franco Duca d' Aosta.

Mednarodna reklamna razstava v Amsterdamu se vrši letos od 4. aprila do 4. maja in ima namen prikazati najučinkovitejše moderne, zlasti trgovske reklame.

Davki in takse.

Računski listi na monopoliziranih obročih. Nekateri organi finančne kontrole so interpretirali tar. post. 34., pri čem 3. zakona o takсах in pristojbinah v tem smislu, da so dolžni izdajati enako gostilničarjem račune na monopoliziranih obročih tudi trgovci, ki prodajajo alkoholne pijače, pa ne le za alkoholne pijače, ampak tudi za ostalo specerijsko blago. Ker ta interpretacija ni pravilna, je finančna delegacija v Ljubljani na inicijativo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani podčela podrejene organe finančne kontrole, da trgovci, ki prodajajo alkoholne pijače za konzum izven poslovnih prostorov, niso zavezani taksi po pripombi 3. k tarifni postavitki 34. taksnega zakona.

Avtonomne doklade k direktnim davkom v Sloveniji. Delegacija ministrstva financ nam naznanja: V 11. številki »Uradnega lista«, ki izide 12. t. m., objavi delegacija ministrstva financ v Ljubljani slatishko o avtonomnih dokladah na direktne davke za leto 1922. in 1923. Iz tabel I. in II. je razvidna obremenitev davkov po posameznih vrstah doklad, pregled III. pa izkazuje celokupno višino vseh doklad. Davčni uradi izkazujejo v opozorilnih opominjalnih položnicah itd. državni davek in avtonomne doklade, kumulativno. Davkoplacovalci so radi lega čisto mnenja, da so zneski, ki se od njih tirajo, samo državni davki. Iz omenjene objave bodo mogli posneli, da temu ni tako, marveč da izdaten del celokupne obremenitve odpade na avtonomne doklade.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Po stanju dne 31. januarja t. l. je imela naša Narodna banka za 5773.6 milijonov bankovcev v obtoku, kar znači povišanje obtoka izza dne 24. januarja t. l. za 55.4 milijonov.

Državni dohodki. V decembru 1923 so znašali prejemki na posrednih davkih 54.860.346.49 Din (za 18 milijonov več kot v decembru 1922), dohodki na pristojbinah pa 76.005.878.71 Din (za 29 milijonov več kot v prejšnjem letu). V letu 1923. so znašali carinski dohodki skupno 1698 milijonov dinarjev, proti 1143 milijonov dinarjev v letu 1922.

Terjatve v poljskih markah. Terjatve v poljskih markah, ki se realizirajo v času devalvacije marke napram njeni vrednosti v času, ko je terjatve nastala, se morejo sodno priznavati v sorazmerni višini znesku. — Ta odškodnina se določi na ta način, da se deli indeksna številka onega meseca, v katerem se spor sodno obravnava, z indeksno številko onega meseca, v katerem je terjatve nastala; tako dobljeni znesek se množi z vsoto terjatve. Tabela indeksnih števil je uradno določena.

Ureditve italijanskih terjatev napram Romuniji. Zveza italijanskih trgovskih in industrijskih zbornic je sklicala za 16. t. m. sestanek vseh italijanskih trgovskih in industrijskih zbornic, ki so upnice v italijanski, francoski, švicarski in drugi valuti, napram romunskim trgovcem. Sestanek se bo vršil v Milanu v prostorih Trgovske zbornice. Na sestanku se bo vršila razprava o definitivni ureditvi terjatev italijanskih trgovcev napram romunskim. Imenovano bo posebno odposlanstvo, ki bo z romunskim odposlanstvom razpravljalo o tej zadevi.

Promet.

Znižanje nemških tarifov. Nemške železnice nameravajo znižati blagovne tarife, ki so bili pred kratkim popuščeni na 8%, na nadaljnjih 12%. Ta pocenitev pa bo šla roko v roki z znižanjem cene premoga, ki je še vedno na višini 70 do 80% nad mirodobno ceno.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 32. Sedež: Logatec. Besedilo firme: Križaj & Kaslelic. 33. Sedež: Domžale. Besedilo firme: Tomaž Oberwalder & Komp., slarnikarstvo, d. z. o. z. 34. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: J. Lavrič & Cie. 35. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Malek & Schein. 36. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Teloreklam«, dr. z. o. z. 37. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Tovarna mella, dr. z. o. z. 38. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: J. Trebar & drug. 39. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Vilko Hoppe, veletrgovina z moko in deželnimi pridelki, dr. z. o. z. 40. Sedež: Železniki. Besedilo firme: Avto-družba za selško dolino, dr. z. o. z. — Izbrisali sta se nastopni firmi: 46. Sedež: Cerknica pri Rakeku. Besedilo firme: Bulina & Kajfež. 47. Sedež: Kranj. Besedilo firme: Tršan & Gorjanc.

Iz naših organizacij.

Vinarsko društvo za politični okraj novomeški v Novem mestu ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 24. t. m. ob pol 10. uri v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. Pri tej priliki bode sprejemalo nove člane. Ker je glavni namen društva podpirati težnje vinogradnikov, je želeli, da je vsak zavezen vinogradnik v njegovih vrstah.

Vinsko pokušnjo priredi Vinarsko društvo v Novem mestu o priliki svojega zborovanja v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob pol 11. uri v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. — Vabijo se tako vinogradniki, ki imajo dobro vino na prodaj, kakor tudi kupci, ki želijo dobro vino nakupiti, da to prireditel poselijo.

Hmelj.

41. poročilo Hmeljarskega društva o hmeljski kupčiji v obče. Zatec, C. S. R., 1. februarja 1924. Razpoloženje in cene izvanredno čvrste. Cene za prama do 6050, za srednje dobro blago do 6000, za slabejše do 5900 čK za 50 kg.

**PRAVI ZAKLAD
VSAKEGA**

gospodinjstva je dobro milo, zato
zahlevajte povsod **edino le**
MILO „GAZELA“

IV. Ljubljanski velesejem.

IV. Ljubljanskega vzorčnega velesejma, ki se vrši od 15. do 25. avgusta 1924, se more udeležiti kot razstavljalec vsak industrijskec, obrtnik in trgovec - grosist tu- in inozemstva. Od inozemskih trgovcev imajo prednost one, ki izlože blago, katero se v tuzemstvu ne proizvaja. Inozemskim trgovcem grosistom je udeležba dovoljena le po stalnih tuzemskih zastopnikih. — Industrija in obrt se bo razdelila po sledečih skupinah: strojna industrija, izdelki iz železa in jekla, puškarstvo, municija, ostali kovinski izdelki, poljedelski stroji, poljedelsko orodje; avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; elektrotehnika in razsvetljava; kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potreščine; pohištvo in stanovanjska oprema, ostala lesna industrija; usnje in konfekcija usnja; tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti; klobuki, slamniki, košarstvo, veznine, čipke; lončena roba, majolika, fayence, steklo; galanterija, bijuterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, graverji, pasariji; kemična industrija; industrija živil; poljedelstvo; stavbarstvo; godala; razno orodje. — Trgovina se namesti v posebnih trgovskih paviljonih.

Razno.

Naši privrednici in Južna Srbija. Pod tem naslovom prinaša zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« članek iz Skoplja, v katerem se pisec I. M. pritožuje o neinformiranosti hrvaških političnih dnevnikov o gospodarskih razmerah v južni Srbiji. Neinformiranost je vzrok, da se naši gospodarski krogi ne trudijo, da bi navezali stike z južno Srbijo, kar pa seveda ne moti v tem pogledu niti Čehe in tudi ne Nemce, Švicarje in dr., ki so si že zagotovili v vsakem oziru bogata tržišča južne Srbije. Teren je tam ugoden za vsak gospodarski posel. Povprašuje se po kolonijalnem, manufakturnem, galanterijskem, stavbnem, lesnem in drugem blagu. V Skoplju, ki šteje 60.000 prebivalcev, primanjkuje večjih in moderno urejenih trgovin vsake vrste; posebno dobro bi uspevala velika skladišča raznega blaga, ker je Skoplje center cele stare Srbije in Macedonije. Isto tako so dani tudi vsi pogoji za ustanovitev raznih industrijskih obratov in za delovanje v raznih poljedelskih strokah. Tudi se nudijo ugodne prilike za nakup stavbišč, zgradb in kmetijskih posestev. Od novčanih zavodov ima v Skoplju same »Prva hrvaška štedionica« svojo filijalko, a prosperirati bi moglo prav dobro vsaj 10. Toda ako se neče ustanoviti filijalk, je dana možnost za poslovanje s tamkajšnjimi aktivnimi zavodi, kakor z »Izvozno in prometno banko« in »Privredno banko« za južno Srbijo, ki ima izborna razvito komisij-sko skladišče in ki je v poslovnih stikih s celo južno Srbijo, dasi spada še med mlajše zavode. Na skladišču ima mnogo francoskega in nemškega blaga, ki je dano banki v komisijo. Tujei, katerim so ondote razmere gotovo manj znane in katerim ni z ozirom na valutne razmere tako lahko dati blaga v komisijo, delajo to, da si zagotovijo trg in doprinašajo zato tudi gotove žrtve! V interesu gospodarske vzajemnosti je, da se upozna naše gospodarske kroge o razmerah v juž. Srbiji in da se o tem vprašanju razpravlja pogosteje, da bodo naši gospodarski krogi v polni meri pojmlili važnost in ugodnost ondote krajev za navezovanje dobrih trgovskih poslov.

Posnemanja vredno. Na praški državni obrtni šoli so bili pravkar odprani obrtni in industrijski kurzi za vojaštvo. Poučuje se knjigovodstvo, kalkulacija, ravnanje s parnimi kotli, črevljarstvo, mizarstvo itd. Frekventanti so samo vojaki, ki so v obrtu že izučeni. Po dovršitvi kurza dobe spričevalo. Poučuje se skozi tri mesece po štiri ure na teden. Učitelji so profesorji obrtne šole in tehnološkega muzeja. Doslej obiskuje te tečaje okrog 300 vojakov.

Socijalizacija angleških veleposestev. Na vladnem krmilu nahajajoča se delavska stranka je sklenila, da uresniči eno najvažnejših točk svojega programa in socijalizira zemljiško posest. Vlada baje že pripravila zakonski načrt, o katerem se bo razpravljalo spomladi najprej v okvirju delavske stranke same.

Število zadrug v Jugoslaviji. Po statističnih podatkih znaša število zadrug v Jugoslaviji, včlanjenih v Glavnem savezu srbskih zemljoradniških zadrug, 2021. Od teh je 1259 kreditnih, 700 nabavljalnih, 4 mlekarske, 8 vinogradskih, 3 strojne, 2 zadrugi čebelarjev, 2 sadjarski, 1 živinorejska, 1 žitna, 3 ribiške in 25 drugih zadrug. Poleg tega glavnega saveza obstoje še naslednje centrale v Jugoslaviji: Zadruga zveza v Ljubljani z 481 zadrugami, Hrvatsko Slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu z 332 zadrugami, Zadruga Savez v Splitu z 252 zadrugami, Hrvatsko slavonsko gospodarsko društvo v Osijeku z 169 zadrugami, Savez srbskih zemljoradniških zadrug v Sarajevu s 161 zadrugami, Zadruga zveza v Celju z 145 zadrugami, Savez hrvatskih seljaških zadrug v Sarajevu z 80 zadrugami, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani z 75 zadrugami, Gospodarska zveza v Ljubljani z 102 zadrugami, Savez gospodarskih zadrug v Ljubljani z 26 zadrugami in Savez hranilnih in posojilnih zadrug v Banji luki z 10 zadrugami.

Romunsko - avstrijska trgovinska pogajanja. Na pogovorih, ki sta jih imela te dni romunski ministrski predsednik Bratianu in zunanji minister Duca z avstrijskim zunanjim ministrom Grünber-

gerjem in z državnim kanclerjem Seip-lom, se je ugotovilo, da so politični in gospodarski odnosi med Avstrijo in Romunijo zelo prijateljski. Pri tej priliki se je od obeh strani izrazila želja za okrepitve tega prijateljstva. Podpisan je bil tudi trgovinski dogovor na podlagi klavzule države z največjimi ugodnostmi ter je bilo izdelano besedilo za dogovor o izročevanju zločincev. Končno je bilo sklenjeno, da se bo čimprej imenovala mešana komisija za rešitev raznih vprašanj, ki visijo med obema državama. Ta komisija se bo v kratkem sestala na Dunaju.

Znižanje cen špiritu na Češkoslovaškem. Češkoslovaško finančno ministrstvo namerava v najkrajšem času na novo določiti cene za denaturiran špirit. Nove cene bodo napram sedanjim (Kč 450 za 1 hl en gros) za 10% nižje.

Francosko časopisje o Wilsonu. Vsi francoski listi se bavijo s smrtjo Wilsona. V glavnem so vsi mnenja, da ni mogoče odredi Wilsonu kljub njegovim napak spoštovanja, ki ga zasluži njegova plemenitost značaja, hvaležnost, ki so mu jo dolžni zavezniki za zmago. Journal piše: Wilson je bil oni, ki je prisilil zmago, da je ostala na bojnih poljih zaveznikov, in ta slava bo preživela spomin na njegove napake.

Književnost.

Josip Jurčič, Spisi, II. zvezek. Uredil dr. Ivan Grafenauer 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. 20 dinarjev, vezani 30 dinarjev. — Zopet smo za odločen korak bliže koncu Grafenauerjeve izdaje našega klasičnega Jurčiča. Še en zvezek in pred nami bo ležala celotna izdaja Jurčiča, še Rokovnjačev manjka in končano bo delo, ki je res prava kulturna potreba vsakega Slovenca. — Drugi zvezek prinaša sledeče povesti: Jurij Kobila, Tihotapec, Vrbani Smukova ženitev, Klosterski žolnir, Grad Rojinje in Golida, toliko znamenitosti. Kobila obravnava snov iz naše protestantske dobe, Tihotapec nas spominja polpreteklih dni in njega živahno dejanje je povest splošno pridobilo. O tej popularnosti priča dvakratna dramatisacija tega dela, Steržajeva in Bajukova. Ljudje povsod to povest radi bero in te igre radi gledajo. — Kdor se hoče nasmejati, naj čita Vrbani Smukovo ženitev. Klosterski žolnir nas zanes nazaj v romantične čase in romantične dogodke, kot so jih ljubili naši očetje in matere in jim še danes mladina ni nenaklonjena. Isto velja za povesti Grad Rojinje. — Kar pa knjigo posebno priporoča, so ustne, izšepne in strokovnjaške opomnje izdajatelja koncem zveza. — Iz teh opomni, izvemo kako in kdaj je nastala vsaka teh del, v katerem življenjskem položaju je Jurčič napisal dotično povest, kje je našel vzore in modele za posamezne nastopajoče osebe, kakšno je zgodovinsko ozadje, na katerega se je Jurčič naslanjal. Skratka ves aparat, ki ga zahteva historično — kritična izdaja nam je podal Grafenauer knzem knjige. Težja mesta razloži prav poljudno in je glede komentarja popolnoma zanesljiv. — Zato ne bo slovenske biše, kjer bi ne našli Jurčičevih zbranih spisov, posebno, ker bo v dolednem času izšel zadnji zvezek v celotni seriji Jurčičevih zbranih spisov.

Trgovski koledar za leto 1924

je izšel. — Naročila na:
Slov. trgovsko društvo »Merkur«
v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I.
Cena s pošlino 15 Din.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza 7. februarja. Na produktni borzi notirajo: Pšenica baška 79-80 kg, 2%, 1 vag. 337, banatska, pariteta Zenta, 3 vag. 335, koruza baška, dupl. kasa, 30 vag. 245 do 267.50, baška, okrogla 3 vag. 237.50, bela 3 vag. 240, Smederovo, 1 vag. 260, sremnska, 5 vag. 257.50, fižol, beli baški, 2 vag. 685, moka, baza »0« dupl. kasa, 4 vag. 350, štev. »6¼«, dupl. kasa, 2 vag. 310. Otrubi, banatski, 1 vag. 172.50. Tendence slaba.

BUDDHA

AKO PLJEŠ BUDDHA ČAJ
VŽIVAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJ

Tržne cene v Ljubljani, dne 1. februarja 1924. Govedina: v mesnicah po mestu 22 do 28 Din, 1 kg govejega mesa I. 20—26, II. 18.50—22, 1 kg jezika 25 do 28, 1 kg vampov 10—12, pljuč 6—10, jeter 22—28, ledje 19—20, možganov 19 do 20, loja 10—24 Din. Teletina 1 kg telečjega mesa I. 31—50, II. 27—50 Din. Svinjina: 1 kg prašičevega mesa I. 35, II. 32—50, pljuč 14—15, 1 kg jeter 25, slanina trebušne 36—50, slanina mešane 37—50, masti 42, 1 kg šunke (gnjati) 47.50—55, prekajenega mesa I. 42.50 do 45, II. 35—40 Din. Drobniča: 1 kg koštrunovega mesa 19—20, jagnjetine 20 do 22 Din. Klobase: 1 kg krakovskih 55 do 74, hrenovk 43—50, safaladi 42—46, posebnih 40—46 Din. Perutnina: Piščanec, majhen 20, večji 28—30, kokoš 36—50, petelin 40—50, raca 35, nepitana gos 80, domač zajec, majhen 16—18, velik 18 do 26 Din. Maslo, mleko, jajca, sir: 1 liter mleka 3—4, 1 kg surovega masla 55 do 60, čajnega masla 70—80, navadnega masla 60, 1 kg bohinskega sira 60 do 65, sirčka 10—12, eno jajce 2.50 do 2.75 Din.

Cene špeterijskemu blagu v Ljubljani dne 1. februarja 1924. 1 kg kave Portoriko 60—66, 1 kg Santos 44—50, Rio 36 do 40, 1 kg pražene kave I. 80—100, II. 56, III. 46—48, 1 kg kristalnega sladkorja 21, 1 kg kavine primesi 24—25, 1 kg riža I. 11—14, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 25.50—28, jedilnega olja 22.50 do 25, vinskega kisa 2.50—3.50, navadnega kisa 1.50—2 Din, 1 kg soli 3—4.50, cellega popra 35, mletega popra 38—42, 1 liter petroleja 6.50 do 7, 1 kg riževega škroba 25, pšeničnega škroba 12, koruznega škroba 9, 1 kg testenin I. 18—20, II. 11.50—13 Din.

Cene žitu na ljubljanskem trgu, q pše-

nice 410, q rži 340, q ječmena 330, ovs 295, prosa 350, koruze 325, ajde 325, fižola, prepelčarja 750 do 800, graba 500, leče 1100 dinarjev.

Podražanje kave. Glasom vesti iz Trsta se je povišanje cen kavi, ki se kaže za dalj časa sem, še poostriilo. Vzrok temu je predvsem braziljskemu parlamentu predloženi zakonski načrt, po katerem naj se podprejo cene s stalno regulacijo dovoza in pa zmanjšanje zaloga. Na njujorskem terminskem trgu so se notacije v teku nekaj dni zvišale za en dolar. Notacija v šilingih je prekoračila stanje 60 pri Rio-kavi že za dve enoti, Santos-kava pa notira celo nad 80. Upanje na preobrat na boljše bi bilo utemeljeno le, če se ukine omejitev dovoza, česar pa za enkrat ni pričakovati.

Tedenski sejem v Zagrebu. Zagreb, 7. februarja. Sejem je bil slabši od preteklega tedna. Dogon domače živine je bil nekoliko večji. Bilo je precej volov in mesnatih svinj. Bosanskih buš je bilo malo, sremskih svinj pa sploh ne. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, edino cena teletom je padla. Za kg žive vage so notirale: voli domači I. 13—15 dinarjev, krave, dobre 12.50—14, voli bosanski I. 12—13.50, II. 10.50—11.50, III. 9—10.50, IV. 7.50—9, teleta 19.50 do 20 dinarjev, zaklana 21.25; svinje domače, debele 26—27, mesnate, slabše 21 do 25, boljše 23.25—24.25.

Položaj na tržišču železa in kovin. — Angleški trgi železa in kovin v pretečenem tednu niso pokazali sprememb. Trgovina se je razvijala v mirnem tempu. Železničarska stavka je vplivala na potek trgovine, ker je ogrožala produkcijo vsled ustavitve dovoza koksa. Prvi teden stavke je angleška železna in kovinska industrija dobro prestala ter se upa,

da bo stavka kmalu končana. — Na Francoskem je vplivala na trgovino neugodnost franka in cena koksu. Variacije franka so bile prevelike tako, da izvozniki vsled padca niso dosegli prida ugodnosti. Cene so rapidno narastle. Skoro isti položaj je vladal na belgijskem trgu. Domač konzum vsled negotove bodočnosti malo kupuje. Kar se tiče izvoza je občutljivo povpraševanje Japonske. Na španskih kovinskih trgih je povpraševanje angleške železne industrije ponehalo. Večje naročbe se zadržujejo za Nemčijo. V Jugoslaviji so bile cene od 470 do 670 Din. V Nemčiji so producenti prisiljeni cene znižati. Na čehoslovških trgih se položaj ni skoro nič spremenil. V mesecu decembru se je izvozilo iz Čehoslovaške 54.358 ton v vrednosti 108.070 milijonov Kč železne in kovinske robe.

Tržišče kolonijalnega blaga. (Zagreb). Na svetovnem trgu vlada splošna trdna tendenca za vse kolonijalne produkte. Ta tendenca pa se pri nas vsled čvrstočine dinarja ne pozna posebno. Slakor znanjuje novo naraščanje v ceni. Povod k temu prihaja iz Nevjorka, pa tudi londonski trg presoja situacijo zelo optimično. Čehoslovaška je zvišala v teku tedna ceno za približno 4%. Naš sindikat je pred kratkim zvišal cene dvakrat po 25 para. Ker je cenejše blago pri zagrebških grosistih že razprodano, se je pojavilo na trgu dražje blago. Kava je dnevno čvrstejša, kar je deloma vzrok zboljšanje braziljske valute, deloma pa pričakovana letina 3 milijone bal. Riž je v zadnjem mesecu za 10—20% porastel. Olje je čvrsto in je porastlo v zadnjem tednu za 1 funt šterlingov pri angleški toni. Mast je v Braziliji vsled porasta braziljske devize znatno poskočila. Tudi

je sedaj v Braziliji huda vročina, vsled česar se producira le malo. Severoameriška mast je nekoliko v ceni nazadovala, vendar je braziljska še vedno nekoliko cenejša. — V Zagrebu notirajo: sladkor v kockah 22, kristal, domač 20, kandis 26, kava Rio, dobra 35, la 36, fina 36.50, ekstra 38, special 39, Santos superior 39, Salvador grage 52, Lave 55, picaragua 56, riž Splendor 9.35, japonski 8.60 do 9, olje 26.50, kakao v sodih po 50 kg 25, v paketih po 5 kg 30, po 1/2 kg 35, mast ameriška 27, kimmel 52, mandelji 42, čaj Ceylon 78, paprika, huda 45, sladka 40 do 42, makaroni v zabojih 11 dinarjev.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

**raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.**

**Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.**

Ceniki na razpolago.

**TVRDKA
A. VOLK
LJUBLJANA**

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ječmen, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavi: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Priporočamo:

Jos. Petelinc

**LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.**

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.

En gros!

Posušene

jurčke

(jedilne gobe) kupim po dnevnim cenam vsako množino. Ponudbe z vzorci in navedbo množine na trdiko S. ADLER, G. m. b. H., Eisenstein. Č. S. R.

Semena

vse vrste za vrt, travnik in polje

JOSIP URBANIČ

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8
Zelenjadna in cvetlična semena v vrečkah tudi v komisij-sko prodajo. Zahlevajte cenik!

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krover, stavbeni, galanterijski in okrasni kleper. Instalacije vodovodov.

Naprava stralovodov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škale) za konzerve.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gume, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Državna uradnica

prvovrstna moč, želi premeniti mesto v kako privatno podjetje. Cenjene ponudbe na upravo Trg. listac pod »Vestna in marljivost«.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vse popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

LJUBLJANA

SINON GREGORČEVA ULICA 13

Telefon štev. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica

Izvršitev točna in solidna!

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

Ustanovljeno leta 1910.
Dolgoletna garancija za dobro kakovost.

Cenejše kakor ilovna opeka.

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je streha vedno močnejša in ne zahteva nobenega popravila.

Dolžnost vsakega posevnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno streho iz

KAMENITA = ETERNITA.

Radi špedicijskih poslov, carinjenja, tarifiranja in vskladiščenja obrnite se na:

„BALKAN“ d. d. za mednarodne Transporte

ki ima podružnice v vseh večjih mestih naše države in afilijacije ter generalna zastopstva v vseh trgovskih centrih kontinenta.

Centrala v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

10 krat dražje nego z ogljem

→ Stroški pri uporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent.

„Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560

→ Stroški pri uporabi oglja